

Pečtnina plačana v gotovini.

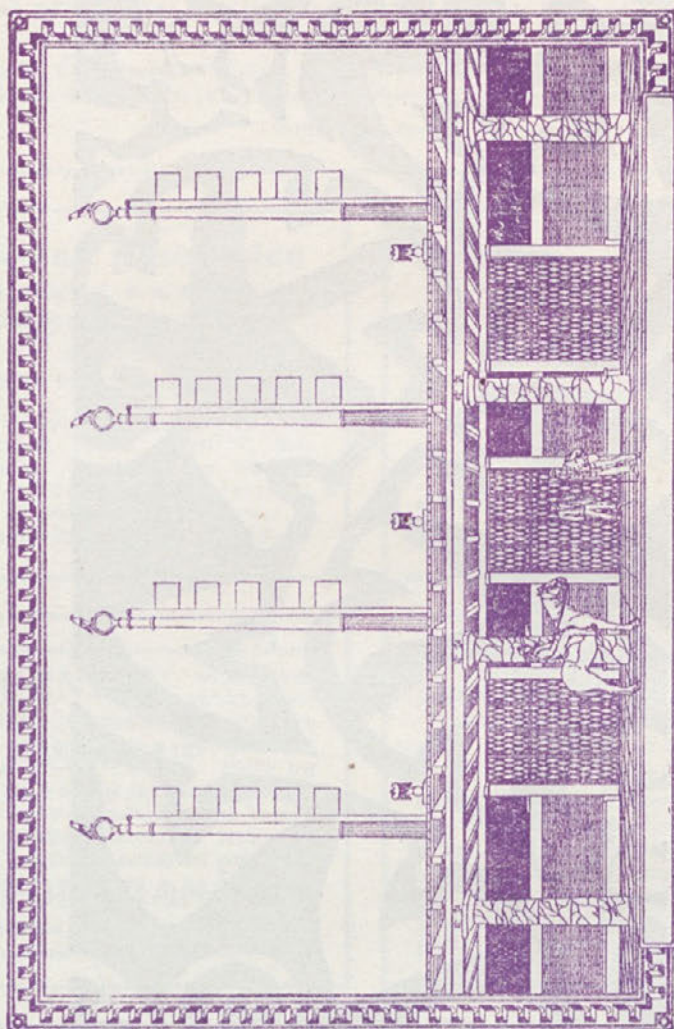

MLADOST

1928

Št. 5

P O R T A L O R L O V S K E G A S T A D I O N A

MLADOST glasilo Orlovske Podveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu. Urejuje dr. Gregor Zerjav, Ljubljana, Vodnikov trg 4. List izdaja konzorcij „Mladosti“ (dr. Joža Basaj, Ljubljana, Dunajska cesta 88). Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč). — Upraviništvo v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadruge). — Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podveza). — Naroča se: Upraviništvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30.— letno; posamezna številka Din 250. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.

LETNIK XXI

MAJ 1928

ŠTEVILKA 5

P. Krizostom:

Življenje Tvoje — naša pesem.

Vladiki Antonu Bonaventuri Jegliču ob tridesetletnici vladikovanja.

Trideset let
že si naš veliki pastir.
Trideset let
že siplješ v srca naša
blagor in mir.
Trideset let
na čelu verne čete
dvigaš meč za vzore svete.

Kot da je pomlad
dáhnila vate
večne mladosti pečat:
večno živa ti je beseda,
sveže jutro ti raja v očeh;
v tvojem smehljaju
vigredne pesmi drhte — — —

In tvoje srce! —
Oče — mlad si
kot mi — sinovi tvoji!

Trideset let
moliš za svoj narod
vročo molitev.

Trideset let
polagaš na oltar
za slovenski rod
svoj spravi dar.
Trideset let
svetilnik si naše mladine,
luč naših domov — — —
Trideset let
deli nam roka tvoja neutrudna
véliki svoj blagoslov.

Narod naš iz tebe prerojen
ti danes poje — — —

In tvoji Orli?

Življenje tvoje
pesem je naša bodrilna.
Življenje tvoje
hotenja našega je pesem silna.
Življenje tvoje
je krepka pesem orlovske moči. —
Čemu naj bi ti peli?

Naša živa pesem si ti!

Prezvzišenemu nadpastirju
dr. Antonu Bonaventuri

ob tridesetletnici njegovega nadpastirskega delovanja se zahvaljuje orlovska mladina za njegovo ljubezen, s katero jo je pozdravil ob njenem rojstvu pred dvaindvajsetimi leti, jo negoval v dobi njenega detinstva, jo spremljal in vodil v mladostni dobi do zrele mladeniške čilosti.

Ob slovesni tridesetletnici se pridružuje Orel enodušnim čestitkam slovenskega naroda, ki mu je bil dr. Anton Bonaventura svetel vodnik v težavnih in odločilnih časih bojov za svobodo, neupogljiv bojevnik za vse lepo in dobro.

Vsemogočni plačaj dobro delo, skrb in ljubezen! Orli pa izkažejo svojo hvaležnost z življenjem in delom po zgledu svojega vzornika.

Slovenska orlovska zveza.

P. Krizostom:

Vsa moja ljubezen si ti.

*Eno samo cvetko
 letos bom položil
 na majniški oltar.
 Eno samo cvetko —
 moje sanjajoče duše dar.
 Da boš vedela, o Mati,
 kako sem siromašen,
 kako bi rad ti dal vse več — — —*

*Eno samo cvetko —
 nagelj rdeč.
 Da boš spoznala,
 kako sem ti vedno zvest.
 Da boš vedela,
 kako mi je tvoja prelest
 moj veliki vzor,
 ti Cvetka čudežno dehteča.
 Vsa mladost moja kipeča
 za teboj stremlji — — —
 Mati — moje duše velika sreča —
 vsa moja ljubezen si ti!*

Lojze Županov:

Fantov maj.

Mlad sem, Marija, kot tvoj maj. Pa veder kot tvoja majska pesem. Ali glej, tvoja pesem je sveta in umirjena, jaz pa sem razposajen in tako malo tvoj. Joj, koliko sem jih v svoji vroči krvi rekel in storil, ki niso bile tebi prav nič všeč:

Vračal sem se od fаре, kjer smo telovadili in sem popeval vso pot in vriskal, da bi prišlo do kajže za vasjo. Tam spi Ančka. Veš, Marija, Ančko

imam rad. Glej, vnovič se vračam v lepih nočeh od fare in tudi pojem in vriskam; ali zdaj hočem s tem tebi povedati, kako mlad sem in veder in kako te imam rad.

Na večer smo se sešli sredi sela ob križu in popevali mlade pesmi. In včasih — saj veš, fantje smo in vroča kri vre v nas — smo káko rekli, nad katero bi se ti žalostila. Tudi zapeli smo včasih tako...

V maju, ko goduješ ti, Marija, pa ni več tako. Če pade kak dovtip, ki ni čist, ga jaz radi tebe porušim z drugimi besedami. In preveč fantovski pesem zavrem sredi besedja, da ne boš žalostna...

Glej, Marija, na polje grem, z lopato režem zemljo. Pa pride mimo dekle. Mlad fant sem, pa pride mimo mlado dekle. Saj me razumeš; kaj bi pravil, kako vse občutim tedaj: Nekaj nemirno srečnega se pretaka po srcu, pa sam ne vem, kaj je tisto. In to že od takrat, kar sem fant.

Pa odkar cvete maj, tvoj svetek, gledam na novo: vsako dekle mi je sestra, kot si mi sestra ti. In govorim ž njo, kot bi se s teboj razgovarjal na večer, ko molim tvojo molitev: Češčenamarijo. In občutje moje je čisto, kot je čista roža v tvojem mesecu.

— — — — —
Pa še:

Mati me prosi: Janez, ne hodi ponoči v vas! Šel sem, da smo peli. V jutro pa sem videl materine oči, oj, rdeče so bile od ponočnih solz. Sram me je in tepel bi se po srcu za materino bridkost.

Častno besedo, Marija! ne grem več. Vem, da trpiš zame kot moja mati. Obetam: vse bom storil, kot hoče moja mati, kot hočeš ti; čutim, kaj je mati, kaj je njeno trpljenje, doumil ne bom nikoli. To je skrivnost, le materam odkrita.

O, da bi našel dekle, ki bi bila kot je moja mati, kot si ti, sveta Mati. Čakal bom, da mi jo izbereš ti, Marija, iz svoje vrste: tisoč jih imaš. Tista mi bo žena in sestra.

Ali je Ančka tvoja? Če ni, glej, pozabil jo bom in tvojo vzel; tako silno sem tvoj...

In tvoj maj bo šel z menoj tudi pollej, ko bom sivec ob palici hodil. Pa bom še mlad in še vriskal in pel: saj v meni bo tvoj maj, Mati in Sestra Marija...

Br. Janez:

Zgodba treh src.

VI.

Častivredni pojav, ki so mu ljudje vzdeli ime Cifra, je imel oni večer še neke opravke. Jezilo ga je, da ga je tako nenadno zapustil Ciril, ki je bil v poslednjem času njegov plačnik. Baš ta večer je radi znanih okolišnosti pričakoval povečane radodarnosti.

Veselica na Kamnu se je torej zanj končala neugodno in vse prekmalu. Odšel je torej v vaško krčmo in nadaljeval prijetno, njemu ne preveč nenavadno opravilo.

Iz pogovorov med gosti je hitro uganil, da se je semkaj zatekla opozicija proti orlovski prireditvi. V slabo razsvetljeni, zakajeni pivnici je pri dveh, treh mizah sedelo nekaj možakarjev, ki so vsi krepko zabavljali in še mnogo krepkeje pili. Jemali so v pretres točko za točko in jo po kratki, a temeljiti in večji oceni djali v nič.

— Sprevod bi še nekam bil, a gredo kot lipovi bogovi! —

— Se vidi, da je vsak pravkar odložil kramp in vile, haha! —
— Da, to pa presodiš na prvi pogled, da boljših ljudi, dejal bi intelligence, nimajo —, je pridodal tehtno konjederec, ki se je očitno štel med boljše ljudi.
— Ljudstva je bilo veliko... Videl si obraze iz vse doline...
— Masa! — je prezirljivo odločil štacunar.
— Nič! se je vjzel mesar. — Preklete so močni! —
Masa! — je še enkrat s povišanim glasom poudaril štacunar in naročil nov liter. Danes ga lahko. Imel je vse dopoldne odprto trgovino in je iztržil več kot sicer ves teden.

— Kako je pa ugajalo vino? je zanimalo krčmarja. Ogovorjeni je bil Cifra, ki seveda ni dvomil, kakšen odgovor želi oštir Cene.

— Županovo je bilo. A so ga, — bi dejal, popravili... —

— Kaj, krstili so ga? — Krčmar Cene se resnično čudi. — Potem so pa točili samo vodo! Kaj lahko jim verjamemo, da se na njihovi prireditvi nihče ne opije. Ni mogoče, prijatelji, ni mogoče. —

Vsekakor se je krčmarju zdelo potrebno to okolnost ugotoviti, kajti vino, ki ga je on točil, je bilo baš tedaj izredno redke kakovosti in kislato, po katerem so ljudje postajali žolčljivi in žalostni. In tako se ob najboljši volji tudi ta večer med redkimi gosti ni moglo razviti pravo bojno razpoloženje, ki bi odgovarjalo potrebi srca.

Odhajali so drug za drugim in niti Cifra si ni hotel kvariti razpoloženja. Vedel je, da ga čakajo še drugi opravitki, morda prijetni opravitki. Naročil si je žganja in ga pretočil v ploščato steklenico, ki jo je nosil vedno pri sebi, plačal z redkim drobižem in odšel.

— Sedaj pa, Miko, — tako je Cifra nagovoril samega sebe, ko je meril pot gori proti Županovim, — sedaj si lahko predstavljaš, da sta že tukaj. — Vse je dobro napeljavano in bo tudi sijajno izpeljavano. Krista mi bo morala priznati, da sem diplomat...

Močno zadovoljen je lezel čez plot Županovega vrta, pri čemer je skrbno pazil na ljubo steklenico. Hodil je semintja in iskal pripravnega mesta, odkoder bi mogel kar moč natančno pregledati položaj. Tedaj so zašumeli koraki na cesti, ki vodi tik mimo vrta. Cifra bi ta večer ne videl rad, da ga dobe opreznega krog Županove hiše. Hitro je skočil v temno senco grmovja. Od tam je skušal uganiti, kdo je neljubi motilec. Ponočnih opravkov je bil precej vaje. Ko je slišal govorjenje, se je plazil bližje, a tisti trenutek je videl dekle, ki je steklo po vasi, fant pa je okrenil na poljsko stezo.

A Cifra ju je vseeno prepoznal.

— Gibka veriverica, ki je tako sladko zaklicala lahko noč, ne more biti druga kakor Olga. In longin je seveda Tilen, kalski Tilen! Torej ta fantovski papež tudi gruli in grlica ni gluha! No, izbiral ni slabo — le kaj poreče stari... Miko, tole si treba zapomniti! —

Še bolj zadovoljen je tedaj posvetil Cifra vso svojo pozornost županovi hiši. — Čudno, čudno, da je vse tako tiho! Če sta prišli, in prišli sta gotovo, potem sta se po mojih navodilih morali obrniti na župana. Morda jima je stari že odkazal stanovanje. To bi bilo sijajno! —

Čez nekaj časa vidi očeta župana, ki je stopil iz hiše in se vsedel na klop pred hišo. Nabasal je pipo, nažgal in spustil premišljeno nekaj dimov v toplo, mesečno noč.

— Kakor da koga pričakuje...

Vse tiho. Cifra postaja radoveden in nejevoljen. Od časa do časa seže po čutaro, da s požirkom žganja zamami nestrpnost.

Nič?

Tedaj zasliši hitre korake in skoraj tik njega stopi Ciril na dvorišče.

— Sta zadovoljni s stanovanjem v mlinu?

— Kaj ne bi bili! Stroje popeljem jutri morda kar sam doli... —

Cifra je bil popolnoma zadovoljen. Slišal je dovolj in vse, kar je rabil. Počakal je, da sta oče in sin odšla v hišo, nato pa je oprezno zlezel z vrta proti reki. Tu je obstal, otipal še enkrat ljubo steklenico in zvrnil vase preostanek žgane tekočine.

Na Klečeh je šumela reka. V mesečini se je belil sredi doline županov mlin. Če bi Cifra ne imel tako izpitih oči, bi celo zapazil v oknu svit luči. A vseeno se je oziral dol na mlin s ponosnim izrazom zmagovalca. Še celo v mesečini mu je žarel nos kakor laterna na rešilni postaji.

»Toplo gnezdece sem jima preskrbel,« je skoraj čustvoval. »Pravim, da sem diplomat.« Ta beseda mu je očitvidno ugajala. »Diplomat si, Miko,« je potrdil še enkrat in se zleknil v rosno travo. Hotel je do kraja premisliti vso vrlost, s katero je sijajno izpeljal vso zadevo. Sijajna je bila druga beseda, ki jo je Cifra prav tako ljubil.

»Poslej mi stara ne bo mogla očitati ničesar več. Če bo le hotela delati, bo živila. Da, živila bo tudi, če skoraj ne bi hotela delati. Kaj ni tu Dora, keberček, he...«

Poredna misel je Cifru šinila v nizko čelo, da se mu je ogromni nos tresel od zadovoljstva. »Miko, diplomat si, izpeljal si jo sijajno!« —

Dokaj časa je čudni mož govoril v belo mesečino. V mlinu je še vedno gorela luč. In bilo je že zelo pozno, ko so zaječale črvice stopnice pod tipajočimi koraki in je trda roka potrkala na duri. Nekdo je znotraj zasukal ključ, vrata so se odprla in revna luč je obсветila vegasto postavo urarja. Napravljaj je vtis čisto skromnega in celo solidnega človeka. Očitvidno se je potrudil, kajti ženska, ki mu je prišla odpirat, ni bil nihče drugi kot njegova resnična, sladka zakonska polovica.

Bila je precej nenavadna okoliščina, ki ju je privedla do svidenja in na vsem svetu nihče, razen morda samega gospoda Cifre ne bi pričakoval drugega, kot kolikor toliko prijaznega sprejema. A Cifro so večletne skušnje v tem oziru izmodrile, da je postal previden in se ni udajal praznim upom. Poznal je ženo in vedel, da je silovita in more zdivjati za prazen nič.

Zgoščene obrvi in temen pogled tudi topot ni obetal nič dobrega. Cifra je v hipu zaslutil, da ne bo milostnega sprejema.

»Ti dobri, zvesti mož,« je res takoj pričela ljubezniva gospa, »si se vendar privlekel, sedajle, ko gre že na polnoč.« Pri tem se je toliko umaknila, da je mogel vstopiti, nakar je zopet zaklenila vrata. — »Mislija sem, da sploh ne boš utegnil...«

»Krista, ti veš, da moram, ne, da moramo biti previdni?«

»To je tvoja stvar.«

»Ne, to je naša stvar,« je pohlevno popravljaj Cifra in iskal, kamor bi sedel. — Ker je žena začela pogovor jako neprilичno, ga je skušal zasukati in priti na trdnejša tla.

»Doslej je šlo vse dobro, natanko, kakor sem naredil načrt. In dobro je, da si privedla tudi Doro. Za obe bo dela dovolj...«

»Toda ti, kalin, kdo bo nosil v to grapo delo,« se je razvnela huda gospa, ki topot ni imela nič sladkega glasu. »Kje je vas!«

»Ne razburjaj se, Krista, da se Dorica ne prebudi,« je miril mož proseče. Iz sosedne odprte sobe se je slišalo globoko, počasno dihanje spečega dekleta. »Nič ne skrbi. To je novost za ta kraj in ljudje se bodo zanimali. Tudi jaz bom agitiral...«

»Pod kakšnim imenom pa nastopaš?«

»Ljudje so me krstili za — Cifro, — menda zato, ker popravljam ure. Smešno, kaj?« Srdito se je zarežal in pri tem pokazal vrsto dolgih rumenih zob.

Gospa Krista je premerila z jezljivim pogledom svojega moža, nato pa pikro pristavila: »Rečem ti, da nimajo slabega okusa...«

Gospod Cifra je radi ljubega miru molče požrl porog ljubeznive žene. Radi miru je to storil, ker je upal, da bo taka žrtev pomirila jezljivo ženo. Navsezadnje je tudi ona samo človek.

Gospa Krista se je res pomirila, ker drugače ne bi mogla napovedati možu vse težke in bedne ure, ki sta jih z Doro preživeli v mestu, odkar ju je on radi svojega delovanja moral zapustiti. »Delovanje« je bil bržkone strokovni izraz za neko posebno moževo obrt. —

»Ampak, če misliš tudi tu priti takoj s kriminalom navzkriž, potem storiš veliko bolje, da se na naju ne zanašaš več. Jaz sem sita tega...«

»Sem mar delal le radi sebe?«

»Molči! Ti si bedak!«

Stvar se je hitro obračala zopet na slabo in gospod Cifra je iskal izhoda.

»Glej, Krista, ko sem vaju spravil semkaj, sem dobro preudaril in sem mislil na vse. Zaslužek bo, bodi brez skrbi. Seveda v javnosti se ne poznamo, to ostane kot doslej. Imel sem pa pri tem še drug načrt, sijajno misel.«

Cifra je posluhnil na spečo Doro, pa ker se mu to ni zdelo dovolj, je stopil prav k njej in premotril njeno speče lice z dolgim pogledom. — Nato je po prstih stopil k ženi in prišel po tihem šepetati, tako tiho, da bi niti najboljšo uho ne zaznalo ničesar. Pri tem se je neprestano oziral na spečega dekleta in od časa do časa mu je zaigral grd nasmech okrog usten.

Žena je pazno sledila, se upirala, popravljala, dopolnjevala. Potekla je ura, ena, dve in z vasi se je slišal prvi petelinji klic, ko je gospod Cifra stopil iz mlina in utonil v obrežnem grmičju.

Na vzhodu je sinil bel svit, rasel in izpodrival belo mesečino. Zvezde so se redčile in trepetaje ugašale. Nobena ptica se ni še spreletela. Le pajek je na gosto prepletel samotno stezo z novo mrežo, iz česar je gospod Cifra z gotovostjo sklepal, da bo zopet lep poletni dan.

(Dalje.)

I. Dolenec:

O varčnosti. Kje lahko kaj prihranim?

O tem vprašanju smo letos že parkrat pisali. Videli smo, da naš narod v celoti vzeto pač nikjer ne more toliko prihraniti kakor pri alkoholnih pijačah. V tem oziru smo brali v zadnjem času v »Slovenec« prav zanimive podatke. Mnogi naši bralci jih imajo gotovo še kolikor toliko v spominu. Vendar jih bomo pa tu ponovili, ker se dnevnik raztrga in izgubi, dočim upamo, da bo marsikak letnik »Mladosti« romal koncem leta vezan v domačo knjižnico.

Letošnji »Slovenec« je v svoji 66. številki zapisal tale stavek:

»V Sloveniji gre prav gotovo 10 odstotkov delavskih plač za pijačo in tri odstotke za tobak.«

V 69. številki je pa razpravljajal v članku »Alkohol in knjiga« o vprašanju, ali res tako ogromno zapijemo. Prišel je do zaključka, da v nekaterih krajih prav gotovo. V Trbovljah se je n. pr. leta 1927. po uradnih podatkih izpilo 180.000 l piva, 920.000 l vina, 24.000 l žganja in 14.500 l špirita. Če se računa liter piva po 10 Din, liter vina po 12 Din, žganja po 30 Din in špirita po 50 Din, znaša to ogromno vsoto 14 milijonov 285.000 Din.

V 3. številki »Mladosti« smo že govorili o tem, da ljudje splošno tem manj izdajo za knjige, čim več izdajo za pijačo. Omenjeni »Slovenec« to potrjuje.

Trbovlje so glede števila Mohorjanov na 224. mestu izmed 245 župnij lavan-tinske škofije. Pri Mohorjevi družbi je včlanjenih samo 1.415% prebivalstva, to se pravi, da pride šele približno na 70 župljanov en Mohorjan. »Slovenec« je izračunal tudi tole: Če bi prebivalstvo v Trbovljah dalo samo en odstotek tega, kar izda za alkohol, za Mohorjeve knjige, bi moralo biti v trboveljski župniji 7142 Mohorjanov ali 25 krat toliko kakor jih je bilo l. 1927.

Čemu pišemo o tem? Morda radi tega, da bi komu očitali njegove kozarce? Nikakor ne. Vodi nas pri tem tale vodilna misel: Vsak narod mora gledati, da spozna samega sebe. Kajti spoznavanje samega sebe je začetek poboljšanja. Če se hočeš zdraviti, moraš vedeti, kje si bolan. Mislimo, da ne more »Mladost« nuditi naši mladini in tudi drugim bravcem lepšega berila, nego če skuša pokazati kakor v zrcalu obraz našega naroda, da nam bo jasneje, česa se moramo izogibati in kaj moramo iskati,

da bomo narod poštenjakov,
da bomo narod vrlih mož.

Mehikanski junak.

(Joahim de Silva y Carrasco.)

Iz španskega prevedel urednik.

Katoliško mesto Zamora so preplavili socialistični rovarji. Zato je bilo potrebno, da se naraščajočemu valu socializma nasproti postavi močan jez.

Joahim je zvedel o preteči nevarnosti in je takoj šel srčno na delo. Okrog sebe je združil izbrano četo šestih tovarišev. Med temi je bil tudi njegov brat Ignacio.

Polni svetega navdušenja so se pripravljali mladi apostoli za pohod na Zamoro.

Joahim je slutil, da se mu bliža konec. Na dan odhoda se je poslovil od matere, kateri se je zdelo, da bere na njegovem obrazu smrtno misli in ga je zato prisrčno objela. Pa mu ni prigovarjala, naj nikar ne hodi, zakaj ni bila samo pobožna, ampak tudi junaška mati. Saj je ona položila Joahimu v srce zrna junaškega navdušenja za sv. vero. Gotovo ji pa kot ljubeči materi ni bilo lahko slovo od sina, ki je odhajal v smrt.

Ko se je mati spustila v jok, je rekel Joahim odločno: »Poglej, mati, boljše je, da prej umriemo, preden smo dosegli končno zmagoslavje, zakaj pozneje bi se morda vsled časti in denarja prevzeli in naši čisti nameni bi bili skaljeni.« In je še pristavil: »Mati, povej Josipu (ta je bil njegov starejši brat, ki se je bil odpeljal na inženerski kongres v Združene države), da ga čakam v nebesih.«

Tako je šel Joahim na propagandno vožnjo, ki naj bi bila njegova zadnja in naj-uspešnejša pot. Bilo je v začetku septembra 1926.

Mladostna četa je zapustila glavno mesto in se porazdelila po krajih države Michoacan, da bi tam zastavila svoje sile v svrhu zbiranja novih sodelavcev za katoliško stvar. Joahim se je pridružil, ali bolje rečeno, ga je Bog pridružil Manuelu Melgarejo iz čete »Gabriel Garcia Moreno«, ker je hotel oba okrasiti z istim zmagoslavnim vencem. Ta je imel šele 17 let.

Da bi mogli po načrtu prodirati v svojem delu, so si mladi apostoli oskrbeli tri zemljepisne karte. Ko so pozneje biriči našli te karte v žepih mučencev, so jih hoteli navesti kot dokaz za svojo obtožbo, da sta Joahim in Manuel ščuvala ljudstvo zoper postavno vlado.

Da si drug drugemu povedo o uspehih in da se pogovore glede sredstev in potov, ki naj jih v bodoče hodijo, se je šestorica mladih junakov zedinila, da se snidejo v nedeljo 12. septembra v mestu Tinguidin, ker je bilo to mesto vsem najbolj znano.

Že sta minila dva tedna. Prišel je 12. september. Silva in Melgarejo sta stopila na vlak v smeri proti mestu Tinguidin. V vozu je k njima prisedel nek mož brez uniforme. Prijazno se je spustil z njima v pogovor. Rekel jima je, da je on tudi katoličan in v dokaz za to jima je pokazal svetinjico in razpelo, ki ga je nosil pri sebi. Ponudil se jima je za sodelavca in tako si je pridobil zaupanje obeh mladeničev. Veselila sta se, da sta našla pomočnika, kateremu so bile vse razmere v deželi dobro znane. Zato sta mu razodela svoje namene in navdušeno govorila o svojih načrtih.

Toda novi tovariš ni bil nihče drugi kakor general Callesove armade Cepeda. Njegove trditve in ponudbe so bile samo past, da bi od mladih apostolov kar največ mogel izvedeti. Ko je vlak obstal na postaji Tinguidin, jima je rekel: »Prijatelja, zgubljena sta, zaprem vaju.« Brez strahu je odgovoril Joahim: »Mene lahko umorite ali naredite z menoj kar hočete, samo tega mladeniča spustite na svobodo, saj je komaj 17 let star.«

Manuel Melgarejo ni hotel zaostajati na plemenitosti za svojim učiteljem v apostolatu. Objel je prijatelja in vzkliknil: »Ne, Joahim s teboj hočem umreti.«

Odslej so bile Joahimove misli obrnjene samo v nebo. Videl je, da smrt že prihaja, pa se je ni bal. Pa tudi v slabotnem telesu njegovega mladega tovariša je prebivala močna duša, ki je hrabro premagala nevarno bojazen pred zgodnjo smrtjo. Poprej pa sta hotela oba najti sile in moči za zadnji boj v sv. obhajilu pri svojem Odrešeniku, za katerega sta se tako hrabro borila in gresta sedaj zanj v smrt. Joahim je prosil g. župnika za sv. popotnico. Sporočil mu je tudi, da sta se že spovedala. Toda duhovnik, ki se je vsled strahovitega preganjanja skrnil in se je bal, da ga sploh ne bodo pustili k jetnikoma, ni zapustil svojega skrivališča in ni mogel uslišati njune goreče želje. Pozneje mu je bilo žal, da jima ni poslal sv. popotnice po kakem otroku, kakor so delali v prvih preganjanjih kristjanov.

Cepeda sam je velel oba mladeniča povesti v vlak in jih pod najstrožjim nadzorstvom prepeljati v Zamoro. Med vožnjo jih je skušal z obljubami in zvijačami pridobiti za odpad. »Če prekličeta, kar sta mi povedala,« se je obrnil na Silva, »in mi obljubita, da z naprej ne bosta delala neumnosti (to je: da ne bosta delala za katoliško stvar), sta takoj prosta.« Toda Joahim je neustrašeno odgovoril: »Svojih besed nikdar ne prekličem.«

V Zamori sta izstopila pod strogim nadzorstvom izdajalčevim in njegovih služabnikov. Prepeljali so jih v vojašnico, kjer so jih zaprli.

General je predsedniku republike Callesu brzojavno sporočil, da je vjel dva mladeniča in jih dal zapreti; obenem ga vprašuje, ali naj jih pošlje v Mehiko, ali pa naj ju ustrelj. Calles je v odgovor brzojavil samo eno besedo: »Ustreliti.«

Takoj nato so obema žrtvama sporočili smrtno obsodbo. Iz vojašnice so ju prepeljali v panteon, kjer sta imela biti ustreljena. Oba sta korakala peš proti cilju. V roke sta vzela rožni venec in začela glasno moliti. Ko je eden izmed vojakov to slišal, ju je nahrulil: »Dajta sem!« A Joahim je mirno odgovoril: »Dokler je še iskrica življenja v meni, mi nihče ne bo vzel mojega rožnega venca.« Ko so vojaki videli njegovo odločnost, so mu pustili rožni venec.

Med potjo ju je nekdo vprašal: »Ali gresta na morišče?« — »Ne,« je odgovoril Silva, »greva na Kalvarijo.«

Dospeta na pokopališče. Tam je že stal oddelek vojaštva, ki naj izvrši smrtno obsodbo. Hoteli so jima zavezati oči. Toda ko so rablji pristopili k Joahimu, jim je ta rekel: »Ne zavežite mi oči, zakaj jaz nisem hudodelec. Sam vam bom dal znamenje za ogenj. Ko bom vzkliknil: Naj živi Kristus Kralj! Naj živi Mati božja guadalupska! takrat lahko sprožite puške.«

Pred smrtjo je Joahim hotel spregovoriti še nekaj besed. Dovolili so mu. In tako je imel na navzoče ganljiv govor. Iz srca je odpustil rabljem. Moliti hoče zanje, ko bo stopil pred božje obličje. Umrje za Boga, v ohrambo svoje vere in za svojo domovino. Marsikatero oko poslušavcev je bilo solzno in eden izmed vojakov je vrgel puško vstran in odločno zaklical: »Jaz ne bom streljal, prijatelj! Tudi jaz sem katoličan; z vami sem!«

Vsled te srčne izpovedi sv. vere so tega vojaka takoj zaprli in že naslednjega dne ustrelili.

Malo pred smrtjo je šepetnil Joahim Manuelu: »Odkrij se, zakaj v kratkem morava stopiti pred božje obličje.«

Po teh besedah se je obrnil mladi junak k vojakom in zaklical z jasnim, močnim in odločnim glasom: »Naj živi Kristus Kralj! Naj živi Mati božja guadalupska!« Komaj je zamrla zadnja beseda na njegovih ustnih, je že počilo, oddana je bila salva, ki je uničila Joahimovo mlado življenje na zemlji, pa mu na široko odprla nebeška vrata.

Manuel Melgarejo je v poslednjih urah doživel toliko groze in strahu, da se je onemogel zgrudil, ko je videl, kako je njegov prijatelj s krogliami prestreljen padel na tla. Njega so umorili nezvestnega.

Prebudivšega se v nebesih je pozdravila dobra mati, Devica guadalupska, in njegov prijatelj, ki je nekaj trenutkov pred njim umrl.

Ko je Joahim padel, je njegova glava obležala na malem zaboju, v velikosti 33 × 35 cm in 10 cm visokosti. Grobar jo je pustil tam ležati. Častnik je pristopil in mu dal tako zvanj milostni sunek, to je, prebodel mu je skozi eno oko glavo in zabojo, ki je bil ves namočen z mučniško krvjo.

Slava vama, neustrašena branitelja pravic sv. Cerkve! Slava vama, močna in preizkušena bojevnika katoliške vere. Kot junaka sta se borila, Kristusu Kralju sta moško sledila in sta mu ostala zvesta, zvesta do smrti. (Nadaljevanje sledi.)

Orlovski dnevi.

Se pet tednov in zamrgolelo bo po Stadionu...

Od vseh strani Slovenije bo drvelo orlovstvo v Ljubljano, da kot mogočna družina pokaže svojo silo in moč. V tekmah bodo 29. in 30. junija merile svojo spretnost in izurjenost vrste, kosali se bodo posamezniki. Kratko so odmerjeni dnevi, ki naj služijo treningu, zadnjim vajam za izpolnitev, uglašenost in eleganco vaj.

Tekme bodo resne, udeležba častna: odseki iz celotne S. O. Z. bodo postavili najboljše in najbolj izurjene telovadce na pozorišče, da poizkusijo svoje moči, da pokažejo sadove orlovske telesne vzgoje.

Kateri odsek si bo priboril visoko čast, da bo korakal na čelu vsega slovenskega orlovstva kot čuvar častnega in prehodnega prapora S. O. Z.?

Katere edinice bodo zmagovalke v tekmah vrst?

Kdo bodo orlovski prvaki v orodni telovadbi in lahki atletiki?

Resno in vztrajno delo bo želo uspehe in doseglo venec zmage.

Delu čast, delu priznanje in nagrada!

Po napornih tekmah se bo slovensko orlovstvo strnilo v mogočen val, ki se bo vil po ljubljanskih ulicah in se zlil kot valovito morje v širno areno orlovskega Stadiona. Stopili se bodo v celoto bratje iz vseh delov Slovenije, bratje vseh stanov in poklicev, da manifestirajo za veliko orlovsko idejo bratstva in ljubezni: ime Orel, orlovski kroj, orlovski cilji, orlovski ideali so sila, ki nas druži, podžiga kri in jamči za uspeh in napredek orlovstva.

Cvet slovenske mladine bo z veličastnim nastopom pokazal, da je orlovstvo delavna, strumna in disciplinirana armada, močna po duhu, silna po številu.

V tej armadi 1. julija ne sme manjkati noben član. Vsak brat znaj, da hočemo po skupnih naporih skupnega užitka, skupne nagrade.

Bratje! Klic Orla doni:

Na svidenje na Stadionu!

Brat! Nabavi si kroj, če ga nimaš!

Telovadec! Ali imaš telovadno obleko? Naroči jo takoj!

Kje dobim denar za organizacijo?

Odgovor 4: Za nas kmetijske fante je res težje, ker povečini nimamo stalnih dohodkov, kot jih imajo n. pr. delavci ali obrtniki. Vendar pa imajo tudi kmetijski sinovi povsod vsaj nekaj dohodkov, bodisi od doma bodisi od postranskega zaslužka. — V našem kraju, kjer je obilo gozdov, je zelo razvita lesna trgovina ter imajo fantje ravno pri tem glavni zaslužek. Jeseni, ko so glavni pridelki pospravljeni, sekaajo les, katerega nato pozimi včasih po več ur daleč spravljajo in vlačijo k žagam. Žage zrežejo les povečini v deske, katere povežejo v splave (flose) ter jih vozijo po Savinji in Savi na Hrvaško. Da vse to delo prinaša lep zaslužek, je umevno. Dosti lesa in desek pa zvozijo s konji na oddaljeno železniško postajo in pri tem seveda vzniki, ki so večinoma domači sinovi, dobijo precej takozvane napitnine. Pa tudi tisti sinovi, katerih očetje prodajajo les raznim lesnim trgovcem, dobijo navadno ob priliki kupčije nekaj novcev. Tako imajo kmetijski fantje v naši gornji savinjski dolini baš pri lesni kupčiji glavni stalni dohodek, od katerega lahko nekaj obrnejo za organizacijo. Žal, da so naši fantje tako malo dovezetni za orlovsko organizacijo. Glavno krivdo nosi nesrečni alkohol, oziroma pijančevanje, ki je pri nas še močno ukoreninjeno. Za alkohol se fantu ne zdi škoda »kovačev«, dočim je za lastno izobrazbo vsakega dinarja škoda. Pri večini naših fantov vlada prepričanje, da čim manj si pri društvih, tem bolje, ker mislijo, da nimajo od tega nobenih koristi, ampak samo stroške. Tudi niso izdatki pri Orlu tako strašansko veliki, kot to nekateri mislijo. Da plačaš članarino in zraven še kakšno knjižico, n. pr. za prosvetne tekme, rabiš letno kakih 40 do 50 Din. Toliko pa že vsak zmore. Na prireditvah, če si zmeren,

se tudi ne porabi mnogo, ker je naša organizacija zelo omejila njih število in »vandranje« na vse mogoče prireditve, kar je bilo v škodo orlovstvu. — Za nabavo telovadne obleke in kroja je res potrebna večja vsota, katero se pa lahko polagoma spravi skupaj z varčevanjem in to posebno pri pijači in kajenju. — Pa tudi starši bodo sinu radi kaj prispevali, ako vidijo in spoznajo pomen orlovstva, ki nudi fantom dobro družino, izobrazbo ter vzgojo. Seveda, če pa njihov sin, četudi je Orel, ni nič boljši od teh, ki niso zraven, ali je potem čudno, če imajo očetje in matere svoje predsodke ter pravijo, da so pri družini samo izdatki in nič drugega? — Naj bi se oglasili fantje od vseh krajev. Marsikaj zanimivega se bo izvedelo od njih. Bog živi! — Franjo Orel.

Odgovor 5: Kak neodkrit vir dohodkov bo težko najti. Povsem rešeno to vprašanje ne bo. Je pač težava. Omenil bi le varčnost pri orlovskih in prosvetnih prireditvah. Opažoval sem brate, ki drugače varčujejo, da hočejo ob takih dnevih razsipno živeti. Imeniten obed, potem še pijača, v šotorih vabijo različne dobrote itd. Jaz sem bil na mnogih prireditvah brez stroškov. Kos kruha sem zavil k telovadni obleki, pa sem bil s hrano oskrbljen. Saj smo vajeni na preprosto življenje in tako bi, razen za vlak, ne bilo nobenih drugih izdatkov. Bratje, namen orlovskih prireditev ni, da zapravljamo, ampak vse kaj drugega. Vsotica, in če je tudi malenkostna, bi sčasoma postala lepa vsota. —u—

Naša mlada leta.

(Na tekmi ljublj. orlovskega okrožja dne 25. marca 1928 govoril br. Tone Vindišar.)

Bratje!

Kdo nas je zbral in skupaj poklical?

Kaj nas veže in druži?

Katera je moč, ki nas usposablja, da tekmujeemo in se borimo?

Poklicala nas je naša mladost! —

Druži in veže nas naša mladost;

moči za tekme nam daje naša mladost!

Rad bi vam govoril o teh naših mladih letih, o tej deveti deželi našega življenja; pa ne znam povedati tako, kakor jo občutijo in vidijo starci, ki jim je že zdavnaj minila in imajo samo še lep spomin ali težak očitek nanjo.

Mi mladi ne občutimo vse lepote svojih let, ker smo sredi nje; tudi v besedi le težko povemo, kako nam je.

Vemo pa eno: da cela naša družba — dasi prikrito — toži, da nima več veselja do življenja niti zaupanja v srečo; izgovori, da je krivda na gospodarskem razvoju ali v družabnih nemirnih prilikah, za vas ne veljajo; mi vemo, da je v tej družbi vse premalo naravnega razpoloženja, odkritega priznanja mladosti in mladosti sploh. Celo spomina na mlada leta nimajo za na pot!

Kako da ne? Saj jih vidimo na cesti, v delavnicah, v pivnicah, povsod: mladi starci, otopeli in brezbrizni za svet, s seboj nezadovoljni in brez življenske poti. Samo boj za kruh in streho jim je vse — življenje je zanje prazno in jim nič več ne more dati. Pač jim je žal, da so tako zgodaj potrgali vse rože ob poti, še preden so se razcvetele in obrodile sad — pa je prepozno, ker ni novih sadik! —

Mimo teh žalostnih mladcev gre veselje in pomlad, ki se ustavlja pri nas in nas budi na delo in v veselje. Mi občutimo, da se te dni probuja pomlad, kar odmeva v naših mladih dušah; oglašča se v nas moč in rast in hoče izživeti. Zato, bratje, smo morali priti na tekme; svojim silam moramo dati duška; svoje razore moramo pregledati, ker bomo vrgli nova semena! Še zato smo prišli tekmoval, da si utrdimo vero vase in v življenje in da se zavemo svoje mladosti.

Saj vemo, da je samo ena in najlepša — naša mladost; mi vsi — bratje — želimo, da bi nam bila dolga, srečna in vesela — naša mladost, in še: da bi nam bila spomin in luč tja do zadnjih naših dni.

Lepo je biti mlad: stati na široki cesti, od solnca ožarjeni, v rože ovenčani, v polni zavesti moči in zmožnosti; v močnem zaupanju v Boga hrabri tudi za temo in trnje; mlad biti na razpotju cest, ki se križajo vsepovsod, imeti svobodno izbiro in prosto pot. Lepo je, biti mlad!

Zunaj naših vrst — bratje — jih je dosti, ki iščejo v trudu in znoju svojo izgubljeno mladost. V obupu in pijančevanju, v nesreči in modi — povsod jo kličejo nazaj — pa se jim ne vrne!

Lahkomiselno izrabljena in izgubljena — se ne vrne. Kako, če je iščejo zunaj sebe?

Nam, bratje, je lepota naših mladih let v naših dušah, v našem notranjem samozadovoljstvu, miru in sreči. Kratko: v veselju srca!

Mar nam orlovstvo to more dati, ohraniti? Kako da ne? Jasni namen orlovstva je, da v fantu ohrani svežo mladost čim trajnejšo, mladost duha in telesa. In še to: da fanta obvaruje pred nepravimi razvadami naše družbe, ki vse vodijo v ostarelost!

Bratje, ki smo že nekaj časa Orli, lahko povemo, da je lepše biti mlad in Orel. Zakaj visoko poslanstvo, ki je naloženo orlovstvu, je obenem naše poslanstvo. Biti član Orla, se pravi biti izbran iz slovenskega milijona; biti zaznamovan za kvas novemu rodu. Naš mladi rod je namreč prvi, ki dorašča v mirni svobodi, v družbeni neurejenosti. Temu rodu je izročena skrb za temelje bodočemu človeku, ki naj bo prost vezi razvad in ki naj spoštuje dušo in duhovnost. Bodoči človek — bratje — to so naše vrste! Veliko je upanje in težka dolžnost, ki nam je naložena. Samo zaupanje, da smo namenjeni zmagovanju in ne sužnjevanju, življenju in ne hiranju — samo to nas more vzdržati! Bratje! Častno je tedaj biti član orlovske družčine!

Pa je tudi težko biti član te družčine! Biti predstavitelj cele ideologije in ciljev — biti soodgovoren za vse — čast in nečast, rast in propast — celega orlovstva — to ni lahko!

Biti celi družbi brat, ki brata ne more žaliti, niti mu delati krivice; vedno imeti v mislih brata, ki ni z nami v svobodi in ječi v krvavem zatonu našega solnca in ob Gosposveti — to bratje, zahteva žrtev!

Biti do sebe strog in neizprosni sodnik; v družbi omahljivcev in polovičarjev ostati zares in samostojen — to je težko!

Tudi zavest, da boj zmoremo in da zmagamo, nam je živa! Kako? Mi mladi dobro vemo, da nam vrat, ki nam jih je Bog nastežaj odprl v življenje, nikdo zapreti ne more, ako ne mi sami. Tudi smo dobili na pot zvrhano mero moči, zdravja in sredstev, da moramo zaupati v uspeh!

Zato ostajamo mladi in borbeni in so naše vsakoletne tekme samo izraz naše žive mladosti.

Bratje! Na pot, življenju in novim zmagam naprot!

Bog živi!

Br. Janez:

Ob letošnji akademiji dijaškega Orla

v Ljubljani, 21. aprila.

Intimna dvorana Ljudskega doma kaže obilježje, kakor je običajno ob takih prilikah. Zadaž na stojišču natrpano dijaštvo, galerije ovenčane z rožnimi lici seminaristk in druge mladeži iz ženskega sveta. Ti pričakujejo vselej zelo veliko. Parter je v lahnem parfumu in dobro zaseden skoraj samih poklicnih obiskovalcev, ki se takihle akademij udeležujejo bolj iz zunanjih obveznosti kot notranje nuje. Z napol mecenskimi obrazi se preprezajo po sedežih. Ti ne pričakujejo veliko. —

A baš ti so najprijetneje razočarani! Kaj je to, kar jim odkriva odprta scena?

Sveža mladost!

V tem pogledu smo čutili že prav občutljivo sušo. Gotovo je težko ujeti ulrip mladostnega življenja in ga brez primesi postaviti na oder. Vendar vse,

kar nudi mladina, mora dihati solčno in jasno mladost. In tako smo si želeli nekaj mladega, preprostega in resničnega. Verjemite, da smo utrujeni vseh obrazov, s katerimi pri podobnih prilikah mladi fantje stopajo pred občinstvo in mu z nagubanim čelom filozofirajo, deklamirajo in ga z mogočno gesto prepričujejo, da se je šele z njimi rodil človek, ki preustvari starikavo obličje zemlje. — Prav, samozavest je idealizem in prave mladine si brez tega ne moremo misliti. A ko ti razvijejo program, je v njem toliko vtelesene bolesni, majave mehkončnosti in plahega iskanja, da te pritisne čisto k tlom in ti opelini dušo. Odhajaš nesrečen, ker ti ta zlata mladina dopoveduje, da jo je sama razdvojenost in čutiš, da bi bil še bolj nesrečen, ko bi moral verjeti, da je res takšna! —

Kdaj pa naj bo človek mlad in vesel življenja, če ne v mladosti. Vse to preveč diši po importu! — Mi tega ne potrebujemo. Nad nami se pne svobodno nebo in je sedanjim inteligenčnim mladini treba le krepko zagrabit za delo in dalje graditi na močnih temeljih, ki so jih pod veliko manj ugodnimi pogoji položili predniki! —

Porojna doba je prinesla več revolucij od spodaj navzgor. In zdi se mi, da dijaštvo preživlja novo revolucijo, ki izhaja topot prav od najmlajših. — Ko so zarajale mladenke v veselem kolu, ko so se najmanjši spravili nad kralja Matjaža in ko smo zrlji živahne vesele tabornike sredi gozda prepolne razboritega življenja, takrat smo videli: mladost je v njih! In pričel sem vanje verovati. — Še brni tuintam elegična struna, a se nič prav ne vjame v celotno zamisel in se pozna, da je bolj radi mode.

Tako so mladi, da je le naprej obrnjen njih obraz in nič ne gledajo nazaj. Mladina, ki dorašča sedaj, je brez tradicije. Začuda veliko se je spremenilo v teh letih po vojni in to v kraljestvu duha in srca. Zato mnogi, ki so pred vojno ali tudi šele med vojno bili gotovi s svojo vzgojo in morda tudi izobrazbo, danes začudeno gledajo, strme — in — obsojajo. — Kajpada, res je: to je drug svet. Ravno zato bi pa bilo pogrešeno, če bi ga hoteli meriti s staro mero. Še bolj pogrešeno bi bilo, da bi kratkomalo vse zametali, kar se poraja iz novega življenja.

Jaz opazujem v njih predvsem samoraslost, s kakršno ni bila oblagodarjena doba našega zorenja. — Nam je bilo izročilo tako sveto, da se mimo njega in še manj preko njega nihče ni upal. — A le-ti so od danes — zato nujno iščejo vase, kjer naravno ne morejo najti drugega kot mladost, — mladost z vsem njenim bogastvom, bujno silo in s tisoči nehojenih potov. Mi ne bomo tako zaljubljeni vase, da bi trdili, da so bile tiste možnosti, ki smo jih mi oživitvorili edino prave in da morda ni še kaka druga pot enako dobra, če ne morda celo boljša. —

Ako se kljub vsemu temu ta mladina z naraščajočim zanimanjem oklepa orlovstva in ga ne smatra za preživelo formo, je le dejstvo, da se njegovih velikih vzgojnih vrednot, bogastva idej in vsestranosti ne da še z ničemer boljše nadomestiti. Pri vsej samoraslosti mlad človek vendarle čuti potrebo po neki močni roki, ob katero se more opreti, zaveda se, da mladost in njen razsodek ni vse, temveč da mu je potrebna avtoriteta, ki mu s svojo skušnjo pomaga razvozljati klopčič življenja. Morda ti mladi fantje slutijo, da bodo baš v železni orlovski organizaciji si prisvojili ono socialno čednost, ki jo naš čas najbolj potrebuje: to je zavest, da se je poedinec dolžan podrejevati skupnosti, in sposobnost, dobro zavzemati mesto, kamor je postavljen!

Ali more orlovstvo zase od teh mladostnikov kaj pričakovati? Veliko — da, največ! Vera v zmagovit orlovski razmah bo šele tedaj prav utrjena, kadar bomo videli, da se je orlovske ideje krepko, z ljubeznijo oprijela inteligenčna mladina. Kajti le svež dotok duhovnega ustvarjanja in vednega presnavljanja

bo ta silni, do potanosti izpeljani organizem obvaroval pred šlevilnostjo, da ne postane morda mrtva šola, trdi Dienstreglement, katerega se plaši mlado življenje.

Ali nismo doživeli, kako ti mladi pojmujejo orlovstvo? Oni odkrivajo v njem vrednote za celokupno življenje!

Po zakonu občestvenosti se bo visoko, duhovno pojmovanje orlovstva iz dijaštva prelivalo v druge edinice. Oplojen z duhom izobraženstva in doživet s srcem preprostega naroda postaja Orel vse bolj obča narodna organizacija.

Tako morajo spričo tega dejstva stati danes vsi tisti, ki so orlovstvu odrekli aktualnost? Saj celo mi, ki smo bili vedno optimisti, komaj verujemo, da se tako hitro uresničujejo naše najsmelejše sanje: orlovstvo postaja mozeg naše najbolj razborite in najboljše mladine. Kdo bi tega iz srca ne bil vesel!

Duma: Veliki zvon...
vpije —

„Tožba vjetelega Indijca“.
(Začetni gib.)

Duma: „tam ji v smrt
omahnul je
sin“.

Duma: „Križ ti na grobu rjavi
in poveša se“.

(Prvič izvajano na akademiji dijaškega Orla-Ljubljana, 21. aprila 1928.)

Po svetu okrog.

Telovadba.

Hrvaški Orli. Prva nedelja v maju je bila posvečena proslavi dneva kat. omladine. Bil je ta dan za Hrvate pravi orlovski praznik. Dolžnost vsakega Orla na ta praznik je: da prejme sv. obhajilo in ga daruje za zmago orlovstva, da pridobi naročnike za »Orlovsko Stražo« in »Orl. Misel«, da poagitira med znanci za vstop v orlovsko organizacijo, ozir. skuša ustanoviti društvo v tistem kraju, če ga še ni. — Zagrebški nadškof dr. Bauer je ob tej priliki poslal lepo pismo, ki ga je priobčila »Orl. Straža« v 5. številki. Naslanja se na papeževe besede, ki jih je govoril sv. oče nedavno naraščajo organizacije Kat. Akcije. Za vsako vzgojo mladine je potrebno, da se mladim nudi dobro in krščansko razvedrilo. Razvedrilo ni samo upravičeno, temveč je celo potrebno. Ne moremo pa nuditi zdravega razvedrila brez telesnih vaj. Pismo končuje škof z željo, da bi kmalu v vsej njegovi škofiji ne bilo nobene župnije, ne mesta, ne vasi ali šole, kjer ne bi zaplapolala orlovska in orliška zastava s svojim geslom: Evharistija, žrtev in apostolsko delo. — V tej številki je priobčen tudi daljši članek: »Slovensko Orlovstvo« izpod peresa dr. Jeraja.

Jugoslovanski Sokoli. Letošnji občni zbor J. S. S. se je vršil v Kragujevcu 18. marca. Zvezni načelnik dr. Murnik je govoril o delovnem načrtu za l. 1929. in 1930. (kot so ga sestavili na sestanku načelnikov posameznih žup). Takoj po skuplanskem zletu naj se prične s pripravi za II. jugoslovanski vsesokolski zlet v Belgradu l. 1930. — V l. 1929. pa mora vsako društvo prirediti javni nastop z vajami, ki bodo določene za vsesokolski zlet; župe (okrožja) pa morajo izvesti župske zlete in tekme ter organizirati vadiateljske tečaje. — Sedež starešinstva J. S. S. naj bi se preselil v Ljubljano v Belgrad. Do prihodnjega občnega zbora ostane še v Ljubljani. Za predsednika (starosta) je bil izvoljen ponovno Slovenec E. Gangl.

Švica. Za letošnje leto je določila vlada v proračunu za povzdigo telesne vzgoje 440.213 frankov (1 šv. frank = 11 Din). Ta vsota se razdeli švicarskim telovadnim organizacijam: švic. (lib.) tel. zveza, švic. kat. tel. zveza, socialistična tel. zveza, nogometna, lahko-atletska, sportna in plavalna zveza. Državna podpora je letos znatno nižja nego prejšnje leto. — Medmestno prvenstvo tekmovanje med Bernom in Curihom se je končalo z zmago Berna. Le pol točke je odločilo zmago prvemu. Bern: 486-75 točk, Curih 486-25 točk.

Državna zveza kat. mladine v Nemški Avstriji je pričela izdajati časopis »Jugendkraft«; list je posvečen telovadbi in sportu. Novemu mesečniku je dunajski kardinal dr. Piffl napisal za pot globokoumne besede:

»Telesna vzgoja mora imeti pred vsem нравno vrednost. V okviru kat. vzgoje naj z gojitvijo telesnih vaj postane telo spretno, silno in odporno, a obenem se mora ojekleniti moč volje in s tem osebni značaj. Kakor je telo nosilec duše in ji služi kot orodje, prav tak pomen pa morajo imeti tudi telesne vaje pri delu za vzgojo človeka; prednost mora vsekakor imeti delo za duševno izobrazbo. Izrek plemenitega mladinskega voditelja Mostertsa: »Vsi voditelji telesnih vaj se morajo zavedati, da so vodniki mladine k нравnim ciljem«, naj bi stal na vhodu vsake telovadnice in sportnega prostora kot spomin in opomin.«

Iz Nemčije. Proti alkoholnim točilnicam na telovadnih in sportnih prostorih je nastopil 30. nemški kongres za brezalkoholno mladinsko vzgojo, ki se je vršil pred kratkim v Berlinu. Tozadevno prepoved naj bi vseboval državni zakon o točilnicah. — Nemški univerzitetni svet za telovadne vaje je sklenil, da se mora po vseh univerzah gojiti telovadba ozir. sport. Vsak dijak in dijakinja mora tekom dveh semestrov najmanj 2 uri tedensko gojiti telovadbo ali sport. Posebej za to določeni telovadni in sportni učitelji bo imel to stvar na skrbi. Slušatelj se bo moral izkazati, da je res gojil telovadbo. Oproščen je te dolžnosti le tisti, komur zdravnik izda izpričevalo o nesposobnosti za gojitev telovadbe ozir. sporta. — »Deutsche Turnerschaft« ima posebno, že pred vojsko obstoječo Goetzovo ustanovo, na podlagi katere daje društvom posojila v svrhu graditev telovadnic, igrišč, sportnih prostorov itd. Posojila sicer niso brezobrestna, vendar je mera zelo nizka. Vsak član DT (nemškega telovadišča) mora prispevati letno v ta fond 10 penigov (okrog 1 Din 25 par). V letu 1927 je DT posodila 144 društvom 194.000 mark; v letih 1925 do 1927 pa čez 410.000 mark.

Deutsche Jugendkraft. Koncem januarja so se vršile v Schwarzwaldju prve javne smuške tekme. — V okviru organizacije same bodo Jugendkraftlerji priredili veliko efektno loterijo, da bodo na ta način omogočili predvsem gradnjo telovadnice v Münstru. Sreček je 500.000, prodajati se smejo le članom organizacije. Vrednost vseh dobittkov znaša 50.000 mark (1 marka = 13-5 Din). Zrebanje bo 24. junija 1928. — Zvezna določila zahtevajo, da ostane ene nedelja na mesec prosta vsakih sportnih ali telovadnih prireditve. Nekaterim se je zdelo to breme, vendar je ta določba popolnoma umestna. Človek spada k družini. Če pa vsako nedeljo prebije radi sporta zunaj in ne pod domačim krovom, se vez z ostalimi člani družine prične trgati. To še posebno, če je kot delavec primoran po ves teden izostati od doma. Zato naj pa vsaj en dan na mesec ostane sportnik v krogu svoje družine.

Celje.

S prav za prav majhnim številom članstva naš odsek zadovoljno dela. Oglejmo si odsekovno notranje delo: Vsi sestanki od decembarskega občnega zbora so bili dobro obiskani; predavalo se je o tvarini za letošnje tekme. Seje so se vršile tedensko. Odbor sestoji iz šest članov. Vsak član, kateri je količjak zmožen, je pač že zaposlen pri višjih edinicah; imamo tu: podzvezo, okrožje ter srenjo. Meseca februarja smo imeli akademijo skupno s krožkom. Tehnično je ista zadovoljno izpadla, pač pa slabo v finančnem oziru. Telovadcev šteje odsek 20, ki imajo dvakrat na teden telovadbo v meščanski šoli. Nekaj je članov, kateri so precej dobri telovadci in upamo, da bomo tokrat tekmovali tudi za zvezin prapor. Okrožne tekme so se vršile v nedeljo 21. aprila dopoldne v Celju. Tekmovalo je 11 odsekov, izmed katerih smo prišli na drugo mesto. Urejujemo si tudi letno telovadišče. Vsi člani se udeležijo rednega večernega kuluka in upamo, da bo kmalu gotovo; pripravili se bomo notri temeljito za na Stadion. Mladcev ima odsek 20, Orličev 40. Imajo enkrat na teden telovadbo, ter včasih tudi sestanke. — Koncem meseca se je poročil br. Debeljak. Želimo mu, naj bo njegovo novo življenje venec cvetočih rož! Malo je, kar smo dosegli, veliko nas še čaka. Če smo Orli, potem glejmo tudi mi le vedno naprej — spolnjudimo se! Kvišku bratje! Naprej! — Bog živi!

Ptuj.

Tudi mi Ptujčani še nismo čisto zaspali. Še se vedno gibljemo, in pridno delamo v našem odseku. Na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca, smo imeli prvo akademijo s peštrim sporedom. Nastopila je cela orlovska družina. Deloval je tudi orliški krožek, ki se je v tem času ustanovil. Deloval je prav dobro. Pri tej akademiji smo dobili novega poguma k orlovskemu delu. Zato pa, bratje in sestre, ne bojte se truda orlovskega, ampak z veseljem naprej. Vsem bratom Orlom in sestram Orlicam širom Slovenije kličem krepak Bog živi! — Jože Bolcar.

Trbovlje.

Kakor se narava spomladi oživi, tako smo tudi mi trboveljski Orli, sami mladi, krepki fantje, oživel. Ze dolgo se ni bralo v »Mladost«, kako se gibljemo, kako smo korajžni. Čeravno so odšli nekateri člani k vojakom, smo jih nadomestili mlajši. Slišati bi nas morali na fantovskih večerih, kako se pogovarjamo, če gre za povzdigo orlovske mladine, ali pa za kakšno drugo stvar, ki nam je v korist. Večina nas je delavcev, ki smo zaposleni pri rudniku. Zato se pa včasih bojimo, če nam odpovedo službo in bi morali drugod iskati vsakdanji

kruh. Telovadbo imamo dvakrat na teden, sestanek pa enkrat. V telovadbi napredujemo. To se je pokazalo na tekmah v Celju 22. aprila. Tekem se je udeležilo 11 odsekov. Iz tega je razvidno, kako hitro napreduje orlovstvo v Celjskem okrožju. Iz Trbovelj smo šli vsi člani na tekme. Dobili smo veliko diplomo in odnesli prvenstvo v okrožju. Prav dobro so se izkazali tudi drugi odseki. Domov smo se vrnili z novim navdušenjem. — Bratje, tekmuje med seboj, kdo se bo bolje pripravil, kdo se bo bolje izuril telesno in umsko. Čeravno ne more vsak odsek zmagati, bomo pa vsi Orli širom Slovenije pokazali v strnjenih vrstah svoje sile, ko bomo 1. julija korakali skozi tisočglave množice gledalcev. Takrat bo nastopil tudi naš odsek s svojo vrsto, katerega se dobro pripravljaj. — Dragi bratje! Ponosni in veseli bodimo, da smo Orli. Beseda Orel ne pomaga nič, Orel se mora ravnati po zakonih in pravilih. Zato pa širimo svojo idejo in ponos, kajti prišel bo dan 1. julija, katerega vsi pričakujemo, da bomo pohiteli na naš prelepi cilj — Stadion. — Bog živi! — brat Jože K.

Trebanjsko okrožje. (Tekme.)

Najvažnejši, pa tudi najveselejši dan za odseke našega okrožja je bil brezdvomno 25. marec. Imeli smo namreč v Trebnjem splošne okrožne tekme. Vlak, ki pelje iz Št. Janža v Trebnje, je bil poln fantovskih postav, iz katerih se je izlivala vesela pesem v mlado jutro: »Kdor za vzore ima srce, v naše stopi naj vrste!« — Kdo so ti fantje in zakaj je med njimi toliko veselja in idealnega navdušenja, so vpraševali sopotniki in radovedna publika. Orli so, ki gredo na tekme, so odgovarjali oni, ki so nas poznali. Nehote se je pojavil v naših srcih ponos, ker smo člani organizacije, ki da mlademu fantu poleg poštenega razvedrila, še toliko in tako važne izobrazbe. — Mrzel veter, ki je ta dan pihal kot za stavo na naše tekmovališče, je privabil iz ust nekaterih bratov hudomušni izraz, da je pod farovškim kozolcem (tu so bile tekme) tak mraz, kot bi bili na prostem. Toda želja po zmagi in disciplinirana volja, ki jo je vzgojila v naših srcih organizacija, sta bili dosti močni opori, da smo skoro štiri ure junaško vztrajali in končno z veliko pozornostjo poslušali rezultat doseženih točk posameznih odsekov. Od sedem tekmujočih je bil prvak Mokronoški odsek. Vsi ostali so mu v znak bratskega spoštovanja ploskali in k zmagi častitali. Tudi drugi odseki, zlasti Št. Rupert, Trebnje in Št. Vid so se častno odrezali. Vsem šestim so se podelile male diplome, kar priča, da so se odseki našega okrožja vestno pripravljali na tekme ter priborili odsekom in okrožju čast, sebi pa dušnih in telesnih sil za na pot v življenje. Bog živi! — Leopold Gubenc, okr. tajnik.

UREDNIKOV RADIO

M. Sv. T. Ti nisi zadovoljen z dosedanjimi odgovori na anketo: Kje dobim denar za organizacijo? V tej številki najdeš zopet dva odgovora. Ako bratje iz raznih krajev vedno znova poudarjajo alkohol in nikotin, je to pač dokaz, da v pre mnogih krajih ta dva »moloha« požreata ves fantovski zaslužek. Če to pri vas ni resnica — hvala Bogu! Niso povsod enaki viri zaslužka! O dialektu v Tvojem dopisu in pismu ni sledu, v lepi slovenščini je vse napisano. Ako bi imel urednik za dopise več prostora, bi objavil celo Tvoje pismo, pa ne vem, če bi ne bil zaradi tega hud na me. Zameril bi se vrlim bratom ne rad. Bog živi!

Franjo Orel: Tvoja obljuba velja, da boš še kdaj napisal kaj za »Mladost«, »četudi imam roko bolj okorno in tudi glavo bolj trdo«. V Tvojem dopisu se obojega ne čuti baš preveč. Veš, tudi če urednik kakega spisa ne more objaviti, ker morda ni prostora, ko je treba kaj drugega nujnega in važnega objaviti, fant, ki je kaj spisal, se je pa le vadal in to je morda glavno. Pologoma se izuri v dopisovanju. Ko bi bratje, ki imajo nekoliko daru, skušali kaj napisati, bi urednik imel vedno dosti gradiva na izbiro — najboljše bi prišlo v tisk.

Fant s fare: Ob priliki Ti bom v pismu sporočil svoje mnenje o Tvoji zadnji pošiljki. Za danes samo to: Brez talenta nisi, a prehitro delaš. Pusti spis ležati vsaj en mesec, potem pa vzemi, pili ter popravljaš...

Br. Jože K. Trb.: Dopisov, ki so pisani na obe strani, sicer ne objavljamo, ker bi jih morali prepisovati, zato pa ni časa. Pri Tebi naredim izjemo, ker si se prvič oglašil in upam, da se boš še. Samo pomni: Za tisk popiši papir samo na eni strani, drugo pusti prazno! Na svidenje!

F. K. R.: »Novo življenje« sem oddal našemu glavnemu uredniku. Ako bo prostora, pride na vrsto, morda s kako malenkostno popravo. Bog živi!

Br. Tine V.: S slikami je tako: Le res lepe, ostre in jasne slike so porabne. Klišeji so zelo dragi, zato izbira urednik take slike, ki več ali manj vse brate zanimajo. Slik posameznih odsekov doslej nismo prinašali, razen če je bilo na njih res kaj posebnega. Uredništvo pa je pripravljeno po možnosti objavljati slike odsekov, če odseki sami plačajo kliše, katerega po uporabi lahko dobijo v svojo last. Kliše stane cm² 1 Din 60 par.

Br. Zvonko s Prlekije: Tvoj spis je prav lep govor za kakšno akademijo. Porabi ga enkrat v ta namen! Za tisk pa ne vem, če bo. Je še nekaj pomanjkljivosti v njem. Bilo bi ga treba predelati. Ako bom le utegnil, bom popravil in potem morda zagledajo Tvoje sicer lepe misli beli dan v »Mladosti«. Brate s Prlekije moram pohvaliti, pridno dopisujejo. Bog živi!

Nekaj dopisov sem vsled pomanjkanja prostora moral odložiti za prih. številko.

TO IN ONO

Oklic na vse brate.

Načelnik orlovskega odseka v Zalcu br. Anton Pajk leži že od januarja t. l. težko bolan. Že poprej slabotnega zdravja si je pri vojaki v Mariboru nakopal nevarno bolezen, legar, ležal šest tednov v celjski izolirnici, potem pa je bil odpuščen domov. Oče mu je že zdrav naj umrl, tako da je bil on edina opora svoji siromašni materi. Sedaj nima nikogar, ki bi mu oskrbel zdravniško pomoč. Zato S. O. Z. prosi, da priskočite z denarnimi sredstvi na pomoč bratu, ki je celih osem let deloval v organizaciji. Vsak tudi najmanjši dar bo lajšal trpljenje bolnega brata. Darove pošiljajte na S. O. Z. v Ljubljani.

Mali oglasi.

Potrebujem za svojo mešano trgovino dobrega, zanesljivega pomočnika, manufakturi- sta, ki bi bil obenem vodja trgovine in ki je zmožen položiti primerno kavcijo. Na željo oddam trgovino tudi na račun zanesljivemu človeku. — Dalje potrebujem za svoje industrijsko podjetje dobrega knjigovodjo, z znanjem tujih jezikov, zlasti se zahteva znanje nemškega in italijanskega jezika. V lesni stroki izvežbani imajo prednost.

* * *

Orlovski odsek na Notranjskem kupi večje število rabljenih orlovskih krojev. Naslov v uredništvu »Mladosti«.

Vsebinska 5. številke: P. Krizostom: Življenje Tvoje — naša pesem. — Prosveta in vzgoja: Prevzvišenemu nadpastirju dr. Antonu Bonaventuri. — P. Krizostom: Vsa moja ljubezen si ti. — Lojze Zupanov: Fantov maj. — Br. Janez: Zgodba treh src. — I. Dolenec: O varčnosti. Kje lahko kaj prihranim? — Urednik: Mehikanski junak. — Organizacija: Orlovski dnevi. — Kje dobim denar za organizacijo? — T. Vin-dišar: Naša mlada leta. — Br. Janez: Ob letošnji akademiji dijaškega Orla. — Po svetlo okrog: Telovadba. — Iz kraja v kraj: Celje. — Ptuj. — Trbovlje. — Trebanjsko okrožje. — Urednikov radio. — To in ono: Oklic na vse brate. — Mali oglasi. — Slike: »Tožba vjetega Indijca«. — Duma: »Veliki zvon vpije«; »tam ji v smrt omahnili je sin«; »Križ ti na grobu rjavi in poveša se«.

Urednik: Dr. Gregor Žerjav.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeh.

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA**

**K L I Š A R N A
LITOGRAFIJA
OFFSETTISK
BAKROTISK
SVETLOTISK**

Prodajalna K. T. D.

H. Ničman, v Ljubljani

opozarja na svojo veliko
zalogo poučnih knjig
lastne založbe. Prav po-
sebno pa priporoča govore
dr. M. Opeke:

„Brez vere“, Din 6.—, „Za resnico“,
Din 10.—, „O dveh grehah“, Din 12.—,
„Velika skrivnost“, Din 18.—, „Zgodbe o
človeku“, Din 28.—, Po pošti D 1'50 več.

Šolske zvezke

raznovrstne

poslovne knjige itd.

dobavlja p. n. trgovinam
najceneje

Knjigovoznica K. T. D.

v Ljubljani

Kopitarjeva ulica št. 6/II

Naša domača

**Kolinska
cikorija**

**Je izborna in izdatna
Zelo priporočamo!**

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

L. Mikuš, Ljubljana

Mestni trg št. 15

priporoča svojo zalogo

**dežnikov,
solčnikov in
izprehodnih
palic**

Popravila izvršuje točno in solidno.

TRGOVINA

MARIJA ROGELJ

priporoča veliko zalogo raznovrstnega blaga za plašče, obleko in perilo, brisače, namizne prte, servijete, cvilih, fine nogavice za otroke, dame in gospode in veliko izbiro domačega izdelka. Perilo za dame in gospode. Izgotovljene obleke in plašči za velike in male, predpasniki za odrasle in otroke iz listra, klota, kontenine in šifona. Blago dobro, prav nizke cene!

POZOR

kje kupujete

KLOBUKE, SRAJCE

kravate, dež. plašče, dežnike in dr.
modno blago kupite najceneje pri
„AMERIKANCU“, Ljubljana, Stari trg 10

Kupujte pri lastnem podjetju!

DRUŠTVENA NABAVNA ZADRUGA V LJUBLJANI (LJUDSKI DOM)

ima v zalogi:

vse potrebščine za kroj, telovadne oblike, telovadne čevlje,
poslovne tiskovine in knjige za odseke.

Tiskovine za Čebello. — Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh
potrebščin za šminkanje igralcev. — Sprejema vloge v Centralno Čebello.

Zahtevajte cenik!

Vzajemna posojilnica

v Ljubljani, r. z. z o. z.

na Miklošičevi c. poleg hotela „Union“

obrestuje

hranilne vloge najugodnejše

Varnost nudijo lastna palača, nad polovica delnic hotela „UNION“, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poročstvu, vknjižbi na posestva itd. — Denar se naloži lahko tudi po pošt. položnicah.

POZOR!

Najbolje in najceneje si nabavite vsa moška, fantovska in deška oblačila, dežne plašče kakor tudi srajce, kravate, naramnice, rokavice, nogavice, dežnike itd.

v novootvorjeni konfekcijski trgovini

Josip Ivančič, Ljubljana

Dunajska cesta št. 7.

NAJCENEJE se oblečete,

akokupujete
gotove moške in deške obleke domačega
izdelka **JOS. OLUP** Ljubljana

pri Stari trgu št. 2, ki ima v zalogi tudi sukno in hlače
čevlino iz svetovnoznanih čeških tovarn
ter vsakovrstne pletenine, jumperje,
jopice in perilo. Obenem se priporoča
znana **POD TRANČO** kjer

gostilna se
točijo najboljše štajerska in dolenjska vina.

J. NEŠKUDLA

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 25

tvornica cerkvenih paramentov,
zastav in pribora
izdeluje:

orlovske zastave, trakove in ima v zalogi
ves k zastavam pripadajoči pribor.

Naročila in popravila se izvršujejo
pod strokovnim vodstvom najvestneje
in pod najugodnejšimi pogoji.

Proračuni, vzorci, načrti in vsa potrebna
pojasnila franco in gratis na razpolago.

Telefon št. 16.

Ustanovljena l. 1889.

Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradsko štedilnica)

Stanje vložnega denarja
nad 300 milijonov dinarjev.

LJUBLJANA, Prešernova ul.

Stanje vložnega denarja nad
1 milijardo, 200 milij. kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odločbi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.